Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Rybołówstwa

2022/2148(INI)

5.4.2023

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wpływu chińskiej działalności połowowej na rybołówstwo UE i dalszych działań
(2022/2148(INI))

Komisja Rybołówstwa

Sprawozdawca: Pierre Karleskind

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

UZASADNIENIE 8

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wpływu chińskiej działalności połowowej na rybołówstwo UE i dalszych działań
(2022/2148(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE[1],

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1005/2008 z dnia 29 września 2008 r. ustanawiające wspólnotowy system zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zmieniające rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1936/2001 i (WE) nr 601/2004 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 1093/94 i (WE) nr 1447/1999[2],

– uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/1998 z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka[3],

– uwzględniając wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zakazu produktów pochodzących z pracy przymusowej na rynku unijnym [COM(2022)0453] oraz projekt sprawozdania Parlamentu w sprawie tego wniosku,

– uwzględniając wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937 [COM(2022)0071] i projekt sprawozdania Parlamentu w sprawie tego wniosku,

– uwzględniając komunikat Komisji z 20 maja 2020 r. w sprawie strategii »od pola do stołu« [COM(2020)0381] oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z 20 października 2021 r. w sprawie tej strategii[4],

– uwzględniając komunikat Komisji z 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030” [COM(2020)0380] oraz rezolucję Parlamentu z 9 czerwca 2021 r. w tej sprawie[5],

[1] Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22.
[2] Dz.U. L 286 z 29.10.2008, s. 1
[3] Dz.U. L 410 I z 22.12.2020, s. 1.
[4] Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 2.
[5] Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

– uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza z dnia 10 grudnia 1982 r.,

– uwzględniając Międzynarodową Konwencję z 1 listopada 1974 r. w sprawie bezpieczeństwa życia na morzu (Solas),

– uwzględniając konwencję z 6 marca 1948 r. o Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO),

– uwzględniając konwencję nr 188 Międzynarodowej Organizacji Pracy z 14 czerwca 2007 r. dotyczącą pracy w sektorze rybołówstwa,

– uwzględniając protokół torremoliński z 2 kwietnia 1993 r. oraz umowę kapsztadzką z 2012 r.,

– uwzględniając opinię Komitetu Doradczego ds. Floty Dalekomorskiej (LDAC) i Komitetu Doradczego ds. Rynków z 13 grudnia 2022 r. (R-06-22/WG4-WG5),

– uwzględniając badanie z grudnia 2022 r. pt. „Badanie dla komisji PECH – Rola i wpływ Chin w światowym rybołówstwie i w światowej akwakulturze”,

– uwzględniając porozumienie o środkach stosowanych przez państwo portu w celu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywania i eliminowania, zatwierdzone 22 listopada 2009 r. przez Konferencję Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa Narodów Zjednoczonych (FAO).

– uwzględniając Traktat z 4 marca 2023 r. w sprawie ochrony i zrównoważonego wykorzystania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach pozostających poza jurysdykcją krajową,

– uwzględniając niebieskie partnerstwo na rzecz oceanów między Unią Europejską a Chińską Republiką Ludową z dnia 16 lipca 2018 r.,

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady z 12 marca 2019 r. w sprawie stosunków UE-Chiny – perspektywa strategiczna (JOIN(2019) 0005),

– uwzględniając swoją rezolucję z 5 lipca 2022 r. w sprawie strategii dla Indo-Pacyfiku w dziedzinie handlu i inwestycji[6],

– uwzględniając 13. pięcioletni plan rozwoju chińskiego rybołówstwa dalekomorskiego z 2017 r.,

– uwzględniając art. 54 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rybołówstwa (A9-0000/2023,

A. mając na uwadze, że art. 28 rozporządzenia (UE) nr 1380/2013 stanowi, że Unia Europejska utrzymuje zewnętrzne stosunki w zakresie rybołówstwa z myślą o

[6] Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 15.

zapewnieniu zrównoważonej eksploatacji żywych zasobów morza i środowiska morskiego, zarządzania nimi i ich ochrony;

B. mając na uwadze, że art. 12 rozporządzenia (WE) nr 1005/2008 stanowi, że zakazuje się przywozu produktów rybołówstwa pochodzących z nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (NNN);

C. mając na uwadze, że obecnie cztery państwa trzecie otrzymały czerwoną kartkę, a osiem państw trzecich – żółtą kartkę;

D. mając na uwadze, że Chiny mają największą flotę dalekomorską na świecie i są największym na świecie importerem mączki rybnej[7];

E. mając na uwadze, że UE wspiera rozwój zrównoważonego rybołówstwa i zarządzanie nim, w tym środki mające na celu poprawę zdolności monitorowania, kontroli i nadzoru w ramach zwalczania połowów NNN;

F. mając na uwadze, że Chińska Republika Ludowa jest sygnatariuszem porozumienia Światowej Organizacji Handlu (WTO) z czerwca 2022 r. w sprawie dotacji w sektorze rybołówstwa;

G. mając na uwadze, że w czerwcu 2022 r. Chińska Republika Ludowa ratyfikowała umowę uniemożliwiającą prowadzenie nieuregulowanych połowów na morzu pełnym w środkowej części Oceanu Arktycznego;

H. mając na uwadze, że w 2018 r. Unia i Chińska Republika Ludowa podpisały dwustronną umowę zwaną niebieskim partnerstwem, której celem jest poprawa współpracy w zakresie globalnego zarządzania oceanami i której stała grupa robocza spotyka się raz lub dwa razy w roku;

I. mając na uwadze, że Biuro ds. Kontroli Aktywów Zagranicznych Departamentu Skarbu USA nałożyło sankcje na mocy ustawy Magnickiego na kilka chińskich przedsiębiorstw rybackich w związku z podejrzeniami o pracę przymusową;

J. mając na uwadze, że światowe połowy morskie Chin wynoszą obecnie od 14 do 16 mln ton, z czego 3–4 mln ton pochodzi z połowów dalekomorskich, a dużą ich część poławia się w wodach u wybrzeży Afryki Zachodniej i na zachód od wybrzeży Ameryki Południowej (Ekwador i Peru)[8];

K. mając na uwadze, że 39 % filetów z tuńczyka objętych autonomicznymi kontyngentami taryfowymi w wysokości 0 %, które w 2017 r. przywieziono do UE, pochodziło z Chin[9];

---

[7] Pauly D. i in., „Badanie dla komisji PECH – Rola i wpływ Chin w światowym rybołówstwie i w światowej akwakulturze”, Parlament Europejski, Departament Tematyczny ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności, Bruksela, 2022 r., s. 14–28.

[8] Tamże, s. 14.

[9] Opinia Komitetu Doradczego ds. Floty Dalekomorskiej (R-10-20/WG1), lipiec 2020 r.

L. mając na uwadze, że w 2020 r. Chiny zaostrzyły przepisy dotyczące zarządzania połowami dalekomorskimi; mając na uwadze, że w 2017 r. kraj ten zobowiązał się ograniczyć swoją flotę dalekomorską do 3000 statków do 2020 r.;

Zapewnienie maksymalnej przejrzystości

1. ubolewa nad brakiem przejrzystości co do liczby statków należących do chińskiej floty dalekomorskiej; zauważa, że cała chińska flota liczy prawie 27 000 statków; ubolewa, że przyjęte przez Chiny rozporządzenie w sprawie kontroli ma zastosowanie wyłącznie do chińskiej floty dalekomorskiej, która stanowi marginalną część floty tego kraju;

2. zachęca Komisję, aby zaproponowała przypisanie wszystkim statkom rybackim numeru identyfikacyjnego IMO oraz zakaz wykorzystywania tanich bander; zachęca do publicznego dostępu do informacji o rzeczywistych właścicielach statków rybackich wszystkich bander;

3. wzywa Komisję, aby zwróciła się do władz chińskich o większą przejrzystość w odniesieniu do działalności połowowej i umów w sprawie połowów dotyczących chińskich flot dalekomorskich;

4. zauważa, że rośnie liczba umów w sprawie połowów między Chińską Republiką Ludową a państwami trzecimi; ubolewa nad brakiem przejrzystości tych umów, licencji i zezwoleń;

5. wzywa Chiny, aby ratyfikowały i wdrożyły umowę FAO o środkach stosowanych przez państwo portu; zachęca państwa nadbrzeżne, aby upubliczniały informacje o naruszeniach i karach dotyczących dalekomorskich statków rybackich;

Obrona Unii Europejskiej przed nieuczciwymi praktykami handlowymi

6. wzywa państwa członkowskie, aby ściśle egzekwowały prawodawstwo unijne w odniesieniu do systemu identyfikowalności i raportowania połowów; chciałby wiedzieć, jaka ilość produktów jest poławiana przez chińskie statki, a następnie wprowadzana na rynek UE;

7. zachęca Chiny i państwa, z którymi kraj ten podpisał umowy w sprawie połowów, aby wzmocniły zdolności w zakresie kontroli nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów, ich wykrywania, zapobiegania im oraz reagowania na nie; sugeruje, aby Komisja wspierała te wysiłki z technicznego punktu widzenia;

8. zachęca producentów żywności pochodzenia morskiego w UE, aby dywersyfikowali swoich pierwszych partnerów w zakresie przetwórstwa;

9. podkreśla, że Chiny znacznie zwiększyły swój import do UE dzięki autonomicznym kontyngentom taryfowym; uważa, że powoduje to zakłócenia na rynku w związku z masowym przywozem w styczniu, który nie odpowiada konkretnemu popytowi; zauważa, że przywóz ten stopniowo wzrósł z 25 000 ton w 2017 r. do 50 000 ton w 2020 r.;

10. zauważa, że Chiny dotują swoje floty działające w wyłącznych strefach ekonomicznych i na pełnym morzu; podkreśla, że niedawno podpisane (w czerwcu 2022 r.) porozumienie WTO w sprawie subsydiów w sektorze rybołówstwa powinno ograniczyć płatności;

Ochrona zasobów rybnych, praw człowieka i suwerenności żywnościowej

11. zauważa, że intensywność działalności chińskiej floty rybackiej prowadzi do wyczerpania zasobów; uważa, że należy ocenić stan stad docelowych, aby określić poziomu eksploatacji;

12. zachęca do ustanowienia planów zarządzania w krajach, z którymi UE zawarła umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów; zauważa, że umowa o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów z Mauretanią, obejmująca plan zarządzania gatunkami pelagicznymi, umożliwiła zmniejszenie presji połowowej wywieranej przez wszystkie statki poławiające te stada;

13. wzywa Komisję, aby opracowała strategię uwzględniającą fakt, że Chiny coraz częściej importują mączkę rybną z innych krajów świata; podkreśla, że taki import może stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego w Afryce;

14. wzywa Komisję, aby stosowała rozporządzenie (UE) 2020/1998 wobec chińskich przedsiębiorstw, które już objęto sankcjami Departamentu Skarbu USA, oraz, w razie potrzeby, by rozszerzyła ten środek na inne przedsiębiorstwa oskarżone o naruszanie praw człowieka;

Zapewnienie ciągłości dialogu Chin z UE

15. podkreśla współpracę z Chinami na szczeblu globalnym, w ramach FAO, regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem i WTO, aby opracować globalne strategie polityczne i przepisy zwalczające połowy NNN;

16. wzywa UE i Chiny, aby ściśle współpracowały z myślą o zrównoważonym wykorzystywaniu żywych zasobów morza, zarządzaniu oceanami – w szczególności rybołówstwem – oraz zwalczaniu połowów NNN;

17. zwraca uwagę na rozbieżność między zasobami kadrowymi i finansowymi przydzielonymi DG MARE w odniesieniu do Chin a rzeczywistymi potrzebami; wzywa do przywrócenia równowagi, aby zapewnić ciągłość dialogu;

°

° °

18. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

Sprawozdawca pragnie zwrócić uwagę na cztery główne linie strategiczne w odpowiedzi na wpływ chińskiej działalności połowowej.

Pierwszą linią strategiczną jest przejrzystość tej działalności. Lepsze zrozumienie nakładu połowowego chińskich flot oraz warunków, w jakich jest on realizowany, ma zasadnicze znaczenie, aby umożliwić prawodawcy skuteczną i odpowiednią reakcję. Szacuje się, że liczba ta waha się od 900 do 2900 chińskich dalekomorskich statków rybackich. Obecnie mamy zbyt mało informacji na temat połowów prowadzonych przez chińskie statki, otrzymywanych przez nie dotacji oraz warunków umów podpisanych przez Chiny z państwami trzecimi. Ten brak danych stanowi główną przeszkodę dla właściwego zarządzania zasobami rybnymi i nie pozwala zagwarantować odpowiednich warunków dla połowów ograniczonych, zrównoważonych i zapewniających przestrzeganie praw człowieka. Pozyskiwanie tych informacji i zachęcanie Chin do większej przejrzystości jest zatem priorytetem dla sprawozdawcy.

Drugą linią strategiczną jest ochrona naszego europejskiego sektora rybołówstwa przed nieuczciwymi praktykami handlowymi. Zrównoważone zarządzanie zasobami rybnymi można osiągnąć jedynie dzięki przestrzeganiu rygorystycznych i ambitnych przepisów, takich jak przepisy wspólnej polityki rybołówstwa. Z drugiej strony, nakładanie tych wymogów na naszych rybaków ma sens tylko wtedy, gdy mają one zastosowanie również do produktów importowanych do UE. Z tej perspektywy Chiny stanowią jedyne w swoim rodzaju zagrożenie dla rentowności europejskiego sektora rybołówstwa z uwagi na rosnące znaczenie tego kraju dla rynku europejskiego oraz na brak przejrzystości w chińskim rybołówstwie. Sprawozdawca proponuje zatem zwiększenie identyfikowalności importowanych produktów, aby zapewnić zgodność z naszymi normami społecznymi i środowiskowymi, a w szczególności zagwarantować, że nie pochodzą one z połowów NNN. Sprawozdawca wzywa również do uczciwszej konkurencji dzięki skutecznemu wdrożeniu porozumienia osiągniętego na forum WTO w czerwcu 2022 r. w sprawie szkodliwych dotacji w sektorze rybołówstwa.

Trzecia linia strategiczna zaproponowana przez sprawozdawcę dotyczy potrzeby ochrony zasobów rybnych na szczeblu globalnym, a także praw człowieka i suwerenności żywnościowej. Jeżeli ambicje UE w zakresie ochrony środowiska i poszanowania praw człowieka mają zostać osiągnięte, muszą znaleźć odzwierciedlenie na szczeblu międzynarodowym. W tym kierunku zmierza także zapis w art. 28 wspólnej polityki rybołówstwa czy trwające prace nad zakazem produktów pochodzących z pracy przymusowej i obowiązkiem dochowania należytej staranności przez przedsiębiorstwa, które to zasady sprawozdawca przywołał w swoim wniosku. Chiny wywierają znaczną presję na światowe zasoby rybne ze względu na intensywną działalność połowową tego kraju i brak przejrzystości. Czasami odbywa się to ze szkodą dla praw człowieka i wiąże z licznymi zarzutami dotyczącymi pracy przymusowej. Ponadto presja na stada stwarza też zagrożenie dla bezpieczeństwa żywnościowego, zwłaszcza w Afryce Zachodniej, gdzie na produkcję mączki rybnej przeznacza się zasoby niezbędne do wyżywienia miejscowej ludności. Same Chiny odpowiadają za 50 % importu mączki rybnej na świecie, stąd znaczenie niniejszego sprawozdania. Poza oczywistym wyzwaniem, jakim jest trwałość zasobów rybnych, chodzi także o suwerenność żywnościową i ochronę praw człowieka na świecie. W związku z tym

sprawozdawca wzywa, aby podjęto środki ograniczające wobec przedsiębiorstw, które nie przestrzegają praw człowieka, oraz by oceniono, w razie potrzeby, stan zasobów (w szczególności zasobów, które Chiny wykorzystują do produkcji mączki rybnej).

W czwartej linii działania sprawozdawca nalega, aby kontynuowano dialog UE z Chinami, co pozwoli osiągnąć bardziej zrównoważone rybołówstwo. Rybołówstwo jest jedną z kwestii, co do których organom wielostronnym nadal udaje się osiągnąć porozumienie. Najnowszymi przykładami są porozumienie ONZ w sprawie traktatu o morzu pełnym z marca ubiegłego roku oraz porozumienie WTO w sprawie dotacji w sektorze rybołówstwa z czerwca 2022 r. W ostatnich latach Chiny poczyniły również postępy w walce z połowami NNN. Wobec tego sprawozdawca wzywa do kontynuowania dialogu zarówno dwustronny z Chinami, jak i dialogu wielostronnego (FAO, regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem i WTO), aby osiągnąć bardziej zrównoważone i lepiej uregulowane połowy.

Podsumowując, UE może i musi działać na rzecz bardziej zrównoważonego rybołówstwa na świecie. Działania te rozpoczynają się od ciągłego doskonalenia naszych własnych praktyk, w porozumieniu z zainteresowanymi stronami, aby pokazać, w jakim kierunku należy kroczyć. Wysiłki naszych rybaków pójdą jednak na marne, jeżeli przepisy będą miały zastosowanie tylko do nich i nie będą uwzględniały działalności połowowej flot państw trzecich. Chiny – jako ważny podmiot rybołówstwa na szczeblu globalnym – mają kluczową rolę do odegrania. Kraj ten musi więc wejść na drogę bardziej przejrzystego, zrównoważonego i uregulowanego rybołówstwa.